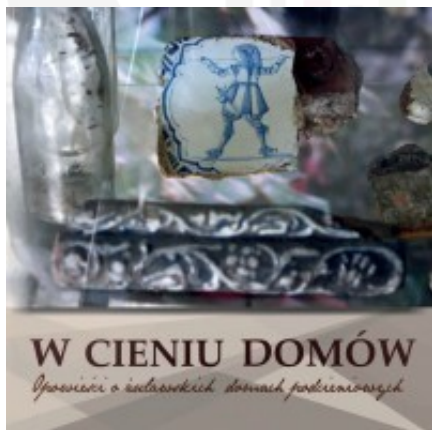

W CIENIU DOMÓW. Opowieści o żuławskich domach podcieniowych

"Czy żuławskie domy podcieniowe są regionalną odmianą budowli, posiadającą częściowo otwartą, ocienioną przestrzeń? Czy może to domy z rejonów Kaszub, dawnego Oberlandu, Wysoczyzny Elbląskiej, spod Kwidzyna i z terenów położonych wzdłuż biegu Wisły, aż pod Toruń i Bydgoszcz, są recepcją budynków z rejonu wiślanej delty? Nie jest to jednoznaczne. Ewidentnie jednak to tutaj zachowała się ich największa różnorodność, to tutaj powstały ich najbardziej efektowne i największe realizacje" - pisze we wstępie dr Jerzy Domino.

Licząca 100 stron publikacja ze zdjęciami Marka Opitza powstała za sprawą projektu *S.O.S. dla żuławskich domów podcieniowych*, który zrealizowało Centrum Spotkań Europejskich *Światowid* w Elblągu wraz ze Stowarzyszeniem *Jantar*, dzięki dofinansowaniu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Partnerami przedsięwzięcia byli: Narodowy Instytut Dziedzictwa wraz z Oddziałami Terenowymi w Gdańsku i Olsztynie, Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Olsztynie i jego delegatura w Elblągu, Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Gdańsku, Muzeum Narodowe w Gdańsku, Muzeum Archeologiczno - Historyczne w Elblągu, Żuławski Park Historyczny w Nowym Dworze Gdańskim oraz Stowarzyszenie Miłośników Nowego Dworu Gdańskiego Klub Nowodworski.

Za sprawą projektu odbyły się prowadzone przez ekspertów spotkania z młodzieżą szkolną, właścicielami żuławskich zabytków, przedstawicielami samorządów, organizacji pozarządowych, szkół i placówek kultury. Powstała filmowa - cyfrowa dokumentacja wybranych zabytkowych domów podcieniowych, cykl filmów dokumentalnych (zamieszczony na stronach: eŚwiatowid.pl , swiatowid.elblag.pl oraz portEl.pl, prezentowany również w Telewizji Elbląskiej i sieci 110 telewizji lokalnych Vectra), a także niniejsze opracowanie, dostępne teraz także w formie e-publicacji.

W książce, obok prezentacji dziesięciu wybranych domów podcieniowych, umieszczono scenariusze lekcji dla szkół autorstwa dr Justyny Boruckiej z Politechniki Gdańskiej, dr Iwony Liżewskiej (kierownik Oddziału Terenowego Narodowego Instytutu Dziedzictwa w Olsztynie) i Karoliny Manikowskiej, która pracuje w elbląskiej delegaturze Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Olsztynie.

Tekst dotyczący domów wzbogacono informacjami zebranymi przez realizatorów filmów dokumentalnych: Agnieszkę Jarzębską, Tomasza Misiuka, Tomasza Błyskosza (kierownik Oddziału Terenowego Narodowego Instytutu Dziedzictwa w Gdańsku) i Jerzego Domino, historyka sztuki, pracującego w elbląskiej delegaturze Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Olsztynie.

Projekt okładki i opracowanie graficzne - *Reproscan* Sp. z o.o. . Osoba bezpośrednio odpowiedzialna za projekt i opracowanie graficzne: Jolanta Olszewska.